

**GROENE
METROPOOL
REGIO** ARNHEM
NIJMEGEN

SPOORBOEKJE P&C CYCLUS 2024-2025

Inhoud

Inleiding.....	2
Leeswijzer.....	2
Planning & Control cyclus	3
1.1 Producten P&C cyclus	3
1.2 Planning P&C cyclus	4
Rollen en verantwoordelijkheden.....	6
2.1 Gemeenteraden van de regiogemeenten.....	6
2.2 Algemeen bestuur.....	6
2.3 Dagelijks bestuur.....	6
2.4 Regioagendacommissie.....	6
2.5 Accountant.....	6
2.6 (verbijzonderde) interne controle	6
2.7 Gedeputeerde staten	7
Bijlage: relevante data voor P&C cyclus 2024-2025	8

Inleiding

Het spoorboekje beschrijft op hoofdlijnen de verschillende producten en processen die onderdeel zijn van de P&C cyclus van de GMR. Dit document is bedoeld voor de bestuurders, raadsleden en overige direct betrokkenen die een belang hebben bij goede financiële sturing van de organisatie.

Vanaf boekjaar 2023 moet het dagelijks bestuur conform artikel 75, lid 2 BBV een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarstukken. Voor de planning en control cyclus (P&C cyclus) betekent dit dat binnen de Groene Metropoolregio (GMR) er een actievere rol van de directie verwacht wordt ten aanzien van a) melden begrotingswijzigingen en b) de (verbijzonderde) interne controle.

Waar in voorgaande jaren de begrotingswijzigingen die gerelateerd waren aan de inwonerbijdragen, de regie bepaalden in de planning van dit spoorboekje, is het nu de mix van inwonerbijdragen en subsidies. Het gevolg is dat in deze versie van het spoorboekje voor de boekjaren 2024 en 2025 er drie momenten voor een begrotingswijziging zijn ingepland.

Daarnaast krijgt de (verbijzonderde) interne controle een prominenter plek. Om einde jaar een gedegen rechtmatigheidsverantwoording op te kunnen stellen, zullen gedurende het boekjaar de controles door een extern bureau worden uitgevoerd.

De (verbijzonderde) interne controle van een decentrale overheid, is gericht op het verkrijgen van inzicht vanuit de eigen organisatie in tenminste de getrouwe en rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties, zoals deze in de jaarrekening tot uitdrukking komen. Hierbij wordt onder meer aandacht geschonken aan de opzet, het bestaan en de werking van relevante beheersmaatregelen, alsmede de risico's die aanwezig zijn voor wat betreft de aspecten van getrouwheid en rechtmatigheid. De verbijzonderde interne controle is een aanvulling op de reguliere interne controle, in die zin dat:

1. een objectief oordeel gegeven wordt over de opzet, het bestaan en de werking van de interne controles en beheersmaatregelen, die in de lijn uitgevoerd worden;
2. de focus ligt op de processen met de grootste (financiële en maatschappelijke) risico's.

De basis voor de kalender in dit spoorboekje is een interne planning waarin ook de maandelijkse rapportage per opgave is opgenomen. Naast deze rapportage zijn ook de (verbijzonderde) interne controle en de verschillende fases van de begroting en jaarrekening aan de kalender toegevoegd.

De termijnen uit de Wgr en de data van de bestuurlijke besluitvorming uit de jaarkalender 2024 en jaarkalender 2025 zijn de uitgangspunten voor de start van ieder document.

Daarnaast is een algemene beschrijving opgenomen van de verschillende P&C documenten, de manier waarop zij zich tot elkaar verhouden en worden de bevoegdheden en verantwoordelijkheden uitgelegd.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 geeft een korte beschrijving van de P&C cyclus, inclusief de planning op hoofdlijnen. In bijlage 1 zijn de data opgenomen van de P&C producten in 2024 en in 2025. Deze data worden, samen met de wettelijke termijnen, gebruikt om het proces van het tot stand komen van de producten meer in detail uit te werken.

In hoofdstuk 2 worden de verschillende rollen in de P&C cyclus van de Groene Metropoolregio Arnhem–Nijmegen (GMR) en de regiogemeenten toegelicht.

Met dit spoorboekje geven wij invulling aan tijdige en actieve communicatie over de momenten waarop beleidsdocumenten voor besluitvorming worden aangeboden en de betrokkenheid van de verschillende actoren (inhoudelijk en procesmatig) voor het vroegtijdig tot stand brengen van begrotingskaders, de begroting zelf, jaarstukken en tussentijdse verantwoording.

Vertrekpunt is de Financiële Verordening zoals vastgesteld door het algemeen bestuur.

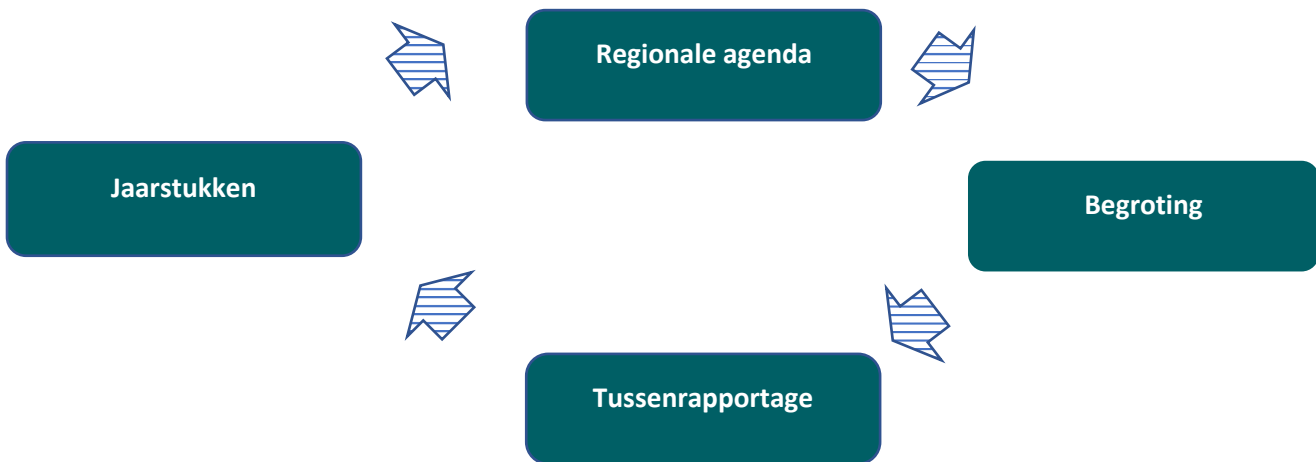
Dit spoorboekje is vastgesteld door dagelijks bestuur op 25 september 2024.

Planning & Control cyclus

De P&C cyclus wordt gevormd door de processen die leiden tot de vaststelling van het beleid, de vertaling daarvan naar uitvoeringsmaatregelen, de beheersing van de uitvoering en de financiële baten en lasten die daarmee samenhangen.

1.1 Producten P&C cyclus

De P&C cyclus bestaat uit vier producten. De onderlinge samenhang van deze producten is hieronder schematisch weergegeven.

De regionale agenda

In de regionale agenda voor 2025-2028 geven wij aan wat de inhoudelijke doelen zijn die we met regionale samenwerking in deze periode willen bereiken en wat de bijdrage van de Groene Metropoolregio is om dit te realiseren. Wij verwoorden in deze regionale agenda onze ambities van onze opgaven (Verbonden regio, Productieve regio, Circulaire regio, Ontspannen regio en Groene groeiregio), waarin we aangeven opgavegericht te zullen samenwerken en hoe dit financieel uitwerkt.

De regionale agenda wordt samengesteld door het regiobureau en de inhoud komt vanuit de opgaven.

De begroting

In de begroting vertaalt het dagelijks bestuur de maatschappelijke effecten die we willen bereiken naar doelstellingen en activiteiten. Het dagelijks bestuur biedt in maart de ontwerp-regionale agenda tezamen met de conceptbegroting aan het algemeen bestuur en legt deze vervolgens voor zienswijze voor aan de raden van de deelnemende gemeenten. Daarmee sluiten we aan op de termijnen genoemd in artikel 34b Wgr.

Volgens artikel 35, lid 1 Wgr moet de ontwerpbegroting *twalf weken* voordat zij aan het algemeen bestuur (ter vaststelling) wordt aangeboden, door het dagelijks bestuur voor een zienswijze worden toegezonden aan de raden van de deelnemende gemeenten. Direct na behandeling in de vergadering van het algemeen bestuur in april, wordt de ontwerpbegroting aan de raden toegestuurd. Op het moment van toezending in april 2025 starten de twaalf weken van de zienswijzeprocedure.

Na ontvangst en beoordeling van de zienswijzen (en zo nodig eventuele aanpassingen op de ontwerpbegroting door het dagelijks bestuur) besluit het algemeen bestuur de begroting formeel vast te stellen. Het dagelijks bestuur stelt de gemeenteraden voorafgaande aan het vaststellen van de begroting schriftelijk in kennis van haar oordeel over de ontvangen zienswijzen en de eventuele conclusies die zij eraan verbindt. De begroting moet binnen twee weken na vaststelling, uiterlijk 15 september voorafgaand aan het desbetreffende begrotingsjaar, door het dagelijks bestuur bij Gedeputeerde Staten ingediend worden.

Nadat de begroting is vastgesteld worden de gemeenten uitgenodigd zich in te schrijven op de opgaven. Inschrijving gebeurt op vrijwillige basis en daardoor kan een afwijking ontstaan tussen de goedgekeurde begroting en de som van de inschrijvingen van de deelnemende gemeenten. Bij aanvang van het begrotingsjaar wordt dit verschil aan het algemeen bestuur ter goedkeuring voorgelegd via de 1^e begrotingswijziging.

Vaak zullen in deze 1^e begrotingswijziging ook aanpassingen van de te ontvangen subsidiegelden worden opgenomen. Tijdens het opstellen van de begroting worden alleen subsidies opgenomen die door de subsidieverstrekker zijn toegekend. Aangezien er nog geruime tijd tussen het opstellen van de begroting en het begrotingsjaar zit, kunnen de subsidiegelden nog wijzigen. Dit wordt in de 1^e wijziging in de begroting gecorrigeerd.

De tussenrapportage

In de tussenrapportage (peildatum 30 juni van het lopend boekjaar) wordt over de voortgang van de opgaven en de begroting gerapporteerd aan het algemeen bestuur. De tussenrapportage komt direct na de zomer en geeft inzicht in de financiële stand van zaken halverwege het jaar met een prognose ten aanzien van het rekeningresultaat. De inhoudelijke verantwoording lopende het jaar vindt plaats via de kwartaalberichten die door het regiobureau worden opgesteld.

Gelijktijdig met het proces van de tussenrapportage wordt ook naar de begroting van het lopend jaar gekeken en zo nodig wordt een begrotingswijziging voorbereid. Direct na de zomer kunnen de tussenrapportage en begrotingswijziging door het algemeen bestuur worden behandeld.

In het laatste algemeen bestuur van het begrotingsjaar kan vervolgens de 3^e wijziging worden voorgelegd ter goedkeuring conform de Financiële Verordening. Daarmee wordt bij de afsluiting van het boekjaar voorkomen dat er begrotingsonrechtmatigheden ontstaan die tot een toelichting in de jaarrekening verplichten.

De jaarrekening inclusief jaarverslag

Dit is het sluitstuk van de P&C cyclus. Het jaarverslag geeft de beleidsmatige verantwoording terwijl met de jaarrekening (balans en overzicht van baten en lasten) de financiële verantwoording wordt afgelegd.

De externe accountant controleert de jaarrekening en voorziet deze van een controleverklaring. Het dagelijks bestuur stuurt de stukken gelijktijdig aan het algemeen bestuur en aan de deelnemende gemeenten. Dit moet op grond van de Gemeenschappelijke Regeling plaatsvinden voor 30 april.

Nadat de gemeenteraden in de gelegenheid zijn gesteld een zienswijze te geven, stelt het algemeen bestuur de jaarrekening vast. Binnen twee weken na vaststelling van de jaarrekening, maar in ieder geval vóór 15 juli volgend op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, wordt de jaarrekening naar Gedeputeerde Staten verzonden.

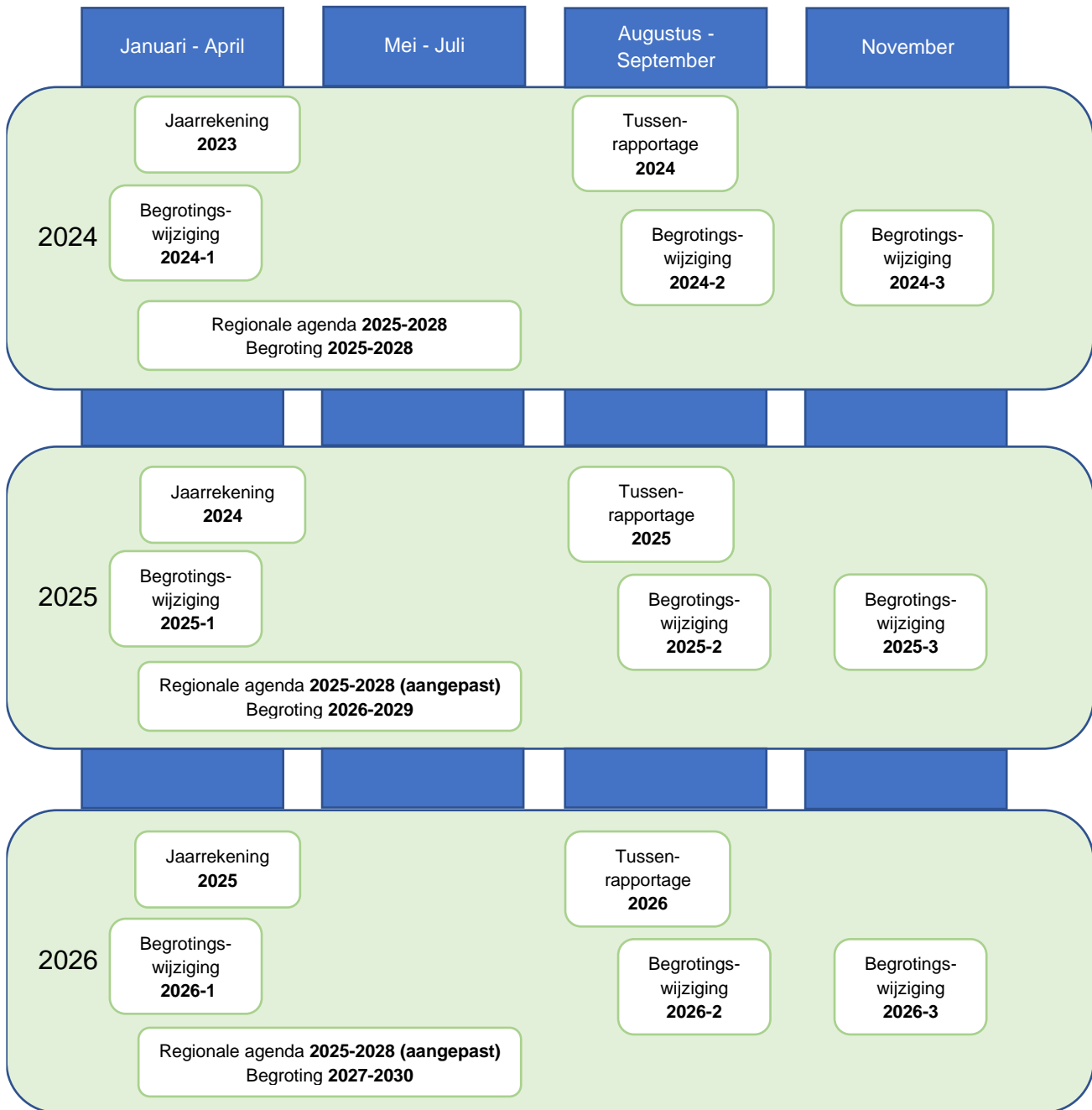
1.2 Planning P&C cyclus

Naast de hierboven genoemde producten worden periodieke financiële overzichten gemaakt waarin de kosten- en opbrengstenontwikkeling van de opgaven en het regiobureau kort-cyclisch worden gevolgd.

Deze financiële overzichten bieden de budgethouders (directeur, budgetbeheerders regiobureau en opgavemanagers) de mogelijkheid deze cijfers met de medewerkers te bespreken. De opgavemanagers bespreken deze cijfers met hun bestuurlijke opgaventeam.

Op basis van de financiële overzichten vindt tussentijds sturing plaats en wordt de tussenrapportage opgesteld.

Gedurende het kalenderjaar hebben we te maken met de P&C onderdelen uit de verschillende begrotingsjaren. Deze zijn in de jaarplanning afzonderlijk zichtbaar gemaakt. Onderstaand is dit schematisch weergegeven.

In de bijlage is de detailplanning voor 2024 en 2025 opgenomen. In deze planning vindt u de data van de overleggen met de planning van de P&C documenten die voor bestuurders en stakeholders relevant zijn.

Rollen en verantwoordelijkheden

In onderstaande paragrafen worden de verschillende rollen en verantwoordelijkheden toegelicht.

2.1 Gemeenteraden van de regiogemeenten

De rol van de gemeenteraden is kaders stellen, controlerend en volksvertegenwoordiging. Zij kunnen deze rol invullen door middel van de zienswijze die zij kunnen geven op de P&C documenten die zij door het eigen college voorgelegd krijgt. De vaststelling van deze documenten is door het verlengd lokaal bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling voorbehouden aan het algemeen bestuur.

2.2 Algemeen bestuur

Het algemeen bestuur is opdrachtnemer van de colleges van de deelnemende gemeenten en via deze colleges van de raden en bestaat per 1 januari 2025 uit bestuurders (burgemeesters en wethouders) van 17 gemeenten. Het algemeen bestuur is bevoegd tot het, zo nodig na het ophalen van de zienswijzen bij de raden van de deelnemende gemeenten, vaststellen van de regionale agenda, de begroting, begrotingswijzigingen en de jaarstukken. Het algemeen bestuur is opdrachtgever voor het dagelijks bestuur en wordt ambtelijk ondersteund vanuit het regiobureau.

Samen met portefeuillehouder wordt nagedacht over de rol van het algemeen bestuur als opdrachtgever naar de controlerend accountant en hoe zij hierbij invulling kan geven aan het opdrachtgeverschap.

2.3 Dagelijks bestuur

De uitvoering van de programma's is door het algemeen bestuur belegd bij het dagelijks bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Het dagelijks bestuur bestaat uit drie leden. Zij stelt de regionale agenda, begroting, begrotingswijzigingen en jaarstukken op. De directeur van het regiobureau neemt deel aan de vergaderingen van het dagelijks bestuur. De directeur heeft een adviserende rol.

2.4 Regioagendacommissie

De doelstelling van de Regioagendacommissie is dat het algemeen bestuur weet wat er in de raden leeft en dat de raden weten wat er in de regio speelt. Hiertoe vormt een vertegenwoordiging uit elke raad een communicatieve schakel tussen het algemeen bestuur en de raden. De leden van de Regioagendacommissie reiken mogelijkheden aan om de oordeelsvorming en de besluitvorming bij de 17 gemeenteraden in het proces te stroomlijnen. De commissie adviseert gemeenten/gemeenteraden over de wijze van behandeling van de P&C producten. De Regioagendacommissie stelt haar eigen vergaderschema vast en houdt hierbij rekening met de termijn agenda van de GMR.

2.5 Accountant

De controlerend accountant is Flynth. Zij hebben eind 2022 Astrium accountants overgenomen. Dit is het accountantskantoor dat bij de oprichting van de GMR in 2021, de aanbesteding heeft gewonnen.

Het algemeen bestuur heeft de controlerend accountant voor een periode van vijf jaar benoemd. Dit betekent dat de interim- en jaarrekeningcontrole voor het boekjaar 2026 en later, opnieuw in 2025 zal moeten worden aanbesteed. De GMR is voornemens hier in het najaar 2025 mee te starten.

Naast de controlerend accountant werkt de GMR verder nog samen met een accountant die gespecialiseerd is in subsidieverantwoordingen. Deze accountant Berlo & Nijmeijer accountants uit 's-Hertogenbosch verzorgen sinds half 2023 de subsidieverantwoordingen voor alle subsidies, waaronder die van de provincie Gelderland, voor de GMR. En zij zijn de controller voor het Interreg project DeCarb-Pro waarvoor halfjaarlijks een gecontroleerde rapportage bij Interreg moet worden ingeleverd.

2.6 (verbijzonderde) interne controle

Deze rol die zoals de naam al zegt, een interne aangelegenheid is, wordt door de GMR uitbesteed aan het bedrijf mijnVIC. Zij ondersteunen de controller en procesondersteuners bij de controle op de processen. Doel van de controle is vast te stellen of uitgaven rechtmatig hebben plaatsgevonden. Het rapport dat mijnVIC opstelt dient ter onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording die door de directie in de jaarrekening wordt opgenomen.

2.7 Gedeputeerde Staten

Het algemeen bestuur stelt de begroting en de jaarrekening vast, waarna het dagelijks bestuur de stukken indient bij de Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland.

Na controle door Gedeputeerde Staten op de financiële gezondheid van de GMR wordt de vorm van toezicht door de provincie bepaald. Dit kunnen twee vormen zijn:

- a) Repressief toezicht = toezicht achteraf
Repressief toezicht houdt in dat de GMR zonder voorafgaande goedkeuring van de provincie de begroting en begrotingswijzigingen kan uitvoeren. Dit geldt als de begroting naar het oordeel van GS structureel en reëel in evenwicht is.
- b) Preventief toezicht = toezicht vooraf
Preventief toezicht wordt ingesteld wanneer de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is en de meerjarenraming niet aannemelijk maakt dat er een herstel van het evenwicht komt. De toezichthouder moet voorafgaand de uitvoering van een begroting en/of begrotingswijziging toestemming geven.

Sinds de oprichting in 2021 valt de GMR onder repressief toezicht.

Door de deelname van de gemeente Mook & Middelaar heeft de GMR te maken met twee toezichthouders, namelijk de provincie Gelderland en de provincie Limburg. Om dubbele werkzaamheden te voorkomen hebben deze twee provincies afspraken gemaakt over het toezicht van de GMR. De provincie Gelderland is de toezichthouder en houdt de provincie Limburg op de hoogte van haar bevindingen over de financiële situatie van de GMR.

Bijlage: relevante data voor P&C cyclus 2024-2025

onderwerp	kalenderjaar 2024 = T		
	wie	startdatum	deadline
Vaststellen regionale agenda 2025-2028 + begroting 2025-2028	AB		11-09-24
Vaststellen tussenrapportage T	AB		11-09-24
Begrotingswijziging nummer 2 periode T	AB		11-09-24
Verzenden regionale agenda 2025-2028 + begroting 2025-2028 naar Gedeputeerde Staten	DB		13-09-24
Vorbereiden interim controle - PBC list aanleveren	GMR	19-08-24	22-09-24
Start (verbijzonderde) interne controle P1 - P6 + rapportage 2024	mijnVIC	1-08-24	18-10-24
Start interim controle jaar T	ACC	21-10-24	27-10-24
Normenkader vernieuwen jaar T	STAF		30-10-24
Begrotingswijziging nummer 3 periode T	STAF	4-11-24	6-11-24
Vaststellen normenkader jaar T voor AB	DB		13-11-24
Begrotingswijziging nummer 3 periode T voor AB	DB		13-11-24
Vaststellen normenkader jaar T	AB		27-11-24
Begrotingswijziging nummer 3 Periode T	AB		27-11-24
Intekenen gemeenten op de opgaven begroting T+1	GEM	18-09-24	1-12-24
Start jaarverslag programma regiobureau en programma opgaven jaar T	GMR	15-12-24	15-01-25
Start (verbijzonderde) interne controle P7 - P10 2024	mijnVIC	1-12-24	15-02-25
Start regionale agenda + begroting T+2	GMR	1-09-24	21-02-25

onderwerp	wie	startdatum	deadline
Vaststellen (kader) brief algemene en financiële uitgangspunten T+1 aan gemeenteraden	DB		22-01-25
Begrotingswijziging nummer 1 periode T voor AB	DB		22-01-25
Begrotingswijziging nummer 1 periode T	AB		5-02-25
(A) Vaststellen voorlopige jaarstukken T-1	DB		19-03-25
(B) Vaststellen concept regionale agenda T+1 (periode 4 jaar) / begroting T+1 (periode 4 jaar)	DB		19-03-25
(C) Vaststellen concept begroting 2025-2028 / 2026-2029	DB		19-03-25
Informeren AB over vastgestelde stukken (A)	AB		2-04-25
Informeren AB over vastgestelde stukken (B+C)	AB		2-04-25
Aanbieding vastgestelde stukken aan gemeenteraden (A)	DB		4-04-25
Aanbieding vastgestelde stukken aan gemeenteraden (B+C) 12 weken	DB		4-04-25
Zienswijze jaarstukken T-1, verplicht 8 weken (art. 34b Wgr)	GEM	4-04-25	30-05-25
Vaststellen jaarstukken T-1 voor AB	DB		25-06-25
Vaststellen jaarstukken T-1	AB		2-07-25
Verantwoording jaarstukken T-1 naar Gedeputeerde Staten	DB		15-07-25
Zienswijze regionale agenda en begroting 2025-2028 / 2026-2029	GEM	4-04-25	27-07-25
Vaststellen regionale agenda 2025-2028 + begroting 2025-2028 voor AB	DB		20-08-25
Vaststellen tussenrapportage T voor AB	DB		20-08-25
Begrotingswijziging nummer 2 periode T voor AB	DB		20-08-25
Verzenden zienswijzenota regionale agenda + begroting aan	DB		22-08-25
Vaststellen regionale agenda 2025-2028 + begroting 2025-2028	AB		10-09-25
Vaststellen tussenrapportage T	AB		10-09-25
Begrotingswijziging nummer 2 periode T	AB		10-09-25
Verzenden regionale agenda 2025-2028 + begroting 2025-2028 naar	DB		12-09-25
Vaststellen normenkader jaar T voor AB	DB		12-11-25
Begrotingswijziging nummer 3 periode T voor AB	DB		12-11-25
Vaststellen normenkader jaar T	AB		26-11-25
Begrotingswijziging nummer 3 Periode T	AB		26-11-25
Intekenen gemeenten op de opgaven begroting T+1	GEM	17-09-25	1-12-25

In de laatste vergadering van algemeen bestuur wordt het normenkader vastgesteld. Op basis hiervan maakt het dagelijks bestuur het toetsingskader dat aan de accountant ter hand wordt gesteld.

Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt periodiek (afstemmings)overleg plaats tussen de accountant, de directeur en de controller.

Nijverheidsweg 2a
6662 NG Elst
info@gmr.nl
www.gmr.nl

